

باسمه تعالی

گزارش توجیهی

ضرورت مشارکت حداکثری در نمایشگاه ایران آگروفود در عشق آباد

خلاصه مدیریتی:

دولت ترکمنستان در راستای ایجاد امنیت غذایی پایدار، برنامه‌هایی را در جهت افزایش تولید و جایگزینی با محصولات وارداتی در دستور کار دارد و در این راستا، سیاست‌های حمایتی و امتیازاتی را برای فعالان حوزه‌های کشاورزی و دامپروری و صنایع غذایی، به خصوص بخش خصوصی و با بهره‌گیری از فناوری نوین در نظر گرفته است.

به منظور آماده سازی بسترهای لازم برای توسعه همکاری‌های دو کشور، ایده برگزاری شانزدهمین نمایشگاه اختصاصی کشورمان در ترکمنستان در حوزه کشاورزی و صنایع غذایی و صنایع مرتبط برنامه‌ریزی و طراحی شد.

علی‌رغم اقدامات صورت گرفته توسط سفارت و مجری نمایشگاه برای برگزاری نمایشگاه در زمان تعیین شده، متأسفانه وقوع حادثه غم‌انگیز برای رییس‌جمهور و وزیر امور خارجه شهید و سایر همراهان در سقوط بالگرد، شرایط به گونه‌ای پیش رفت که امکان انجام به موقع برخی از اقدامات از جمله معرفی هیات وزیر محترم جهاد کشاورزی و همراهان برای حضور در نمایشگاه ایران آگروفود فراهم نشد. از سوی دیگر، تغییر برنامه تعطیلات تابستانه و عدم امکان حضور مقامات ترکمنستان موجب گشت تا نمایشگاه مذکور به تعویق افتد. پس از بحث و تبادل نظر در مورد چند تاریخ پیشنهادی دو طرف، در نهایت دولت ترکمنستان با تاریخ ۲۶ لغایت ۲۸ آذر ۱۴۰۳ (۱۶ لغایت ۱۸ دسامبر ۲۰۲۴) موافقت نمود.

انعقاد قرارداد سوآپ گازی و اجرای آن می‌تواند موازنه تجاری را به شدت به نفع ترکمنستان تغییر دهد و بدون شک، صنایع مرتبط کشاورزی و صنایع غذایی می‌توانند با صادرات کالاها و خدمات خود در برقراری موازنه تجاری، نقش موثری داشته باشند. از این رو حضور و مشارکت حداکثری در آن توصیه اکید می‌گردد.

مقدمه:

ترکمنستان کشوری کم آب در آسیای مرکزی می‌باشد که بیش از ۸۰ درصد آن را بیابان و صحرای قره‌قوم فرا گرفته است و حدود ۹۵ درصد آب مورد نیاز خود را از منابع آبی کشورهای همسایه تامین می‌کند. با توجه به شرایط اقلیمی نامساعد، این کشور برای تولید محصولات کشاورزی و مواد غذایی متنوع با محدودیت‌هایی روبرو است. دولت ترکمنستان در راستای ایجاد امنیت غذایی پایدار، برنامه‌هایی را در جهت افزایش تولید و جایگزینی با محصولات وارداتی در دستور کار دارد و در این راستا، سیاست‌های حمایتی و امتیازاتی را برای

سفارت جمهوری اسلامی ایران – عشق آباد (ترکمنستان)

فعالان حوزه‌های کشاورزی و دامپروری و صنایع غذایی، به خصوص بخش خصوصی در نظر گرفته است. همچنین دولت ترکمنستان در برنامه توسعه‌ای خود در بخش کشاورزی، علاوه بر بکارگیری فناوری نوین در کاشت، داشت و برداشت، بر فرآوری محصولات کشاورزی و دامپروری و مواد غذایی تاکید ویژه دارد و مسئولین این کشور بارها درخواست نموده‌اند در این عرصه شرکت‌های ایرانی با هم‌تایان ترکمنستانی خود همکاری نمایند. جمهوری اسلامی ایران، با اقلیم آب و هوای چهار فصل و متنوع، یکی از تامین‌کنندگان سنتی مواد غذایی و برخی محصولات کشاورزی ترکمنستان محسوب می‌شود. ضمناً ترکمنستان عمدتاً واردکننده تجهیزات و ماشین‌آلات کشاورزی از کشورهای پیشرفته جهان نظیر آلمان می‌باشد.

با توجه به مراتب فوق، به منظور آماده سازی بسترهای لازم برای توسعه همکاری‌های دو کشور، ایده برگزاری شانزدهمین نمایشگاه اختصاصی کشورمان در ترکمنستان در حوزه کشاورزی و صنایع غذایی و صنایع مرتبط برنامه‌ریزی و طراحی شد. در همین راستا، بر اساس مجوز صادره از سوی سازمان توسعه تجارت، شرکت پارس پگاه تجارت (با مدیریت آقای حسن مرتجی) به عنوان مجری نمایشگاه مذکور تحت عنوان ایران‌آگروفود معرفی شد.

اقدامات صورت گرفته:

بر اساس مجوز صادره از سوی سازمان توسعه تجارت، قرار بود نمایشگاه در اردیبهشت ماه سال جاری در عشق‌آباد برگزار شود. در سفر مجری نمایشگاه در فروردین ماه به عشق‌آباد، این موضوع مطرح شد، ولی با توجه به همزمانی آن با نمایشگاه آگروپک ترکمنستان، اتاق بازرگانی و صنایع این کشور با برگزاری نمایشگاه اختصاصی کشورمان در این ماه مخالفت و تاریخ پیشنهادی بعدی مجری یعنی تیرماه را نیز مناسب ندانست. در نهایت رییس اتاق بازرگانی و صنایع ترکمنستان تاریخ ۶-۸ شهریور ۱۴۰۳ (۲۷ لغایت ۲۹ آگوست ۲۰۲۴) را پیشنهاد نمود که با در نظر گرفتن احتمال سفر رییس‌جمهور شهید در تاریخ مذکور به ترکمنستان، با آن موافقت شد. با عنایت به اینکه نمایشگاه‌های بین‌المللی ترکمنستان با حضور اعضای کابینه، وزرا و سایر مقامات و همچنین سفرا و دیپلمات‌های مقیم افتتاح می‌شود، حضور وزیر مرتبط کشورمان نیز در آن ضروری می‌باشد. بنابراین، در سفری که جناب آقای روزبهانی سفیر محترم کشورمان در ترکمنستان (در اردیبهشت ۱۴۰۳) به تهران داشتند با وزیر محترم جهاد کشاورزی ملاقات و ضمن دعوت از ایشان جهت حضور در نمایشگاه درخواست نمودند مساعدت لازم برای حضور سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه وزارت جهاد کشاورزی در نمایشگاه مذکور به عمل آید. وزیر محترم جهاد کشاورزی ضمن موافقت با سفر به عشق‌آباد و حضور جدی هیأت ایرانی برای افتتاح نمایشگاه آگروفود و گفتگو با مقامات عالی‌رتبه ترکمنستان، بر مشارکت حداکثری وزارت جهاد کشاورزی، سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه در نمایشگاه مذکور تاکید کردند، ولی با وجود مکاتبات متعدد و پیگیری

سفارت جمهوری اسلامی ایران – عشق آباد (ترکمنستان)

مجری، متأسفانه به دلیل شرایط ناشی از حادثه سقوط بالگرد حامل رییس‌جمهور شهید در داخل کشور، این وعده محقق نشد.

شایان ذکر است علاوه بر طرح موضوع این نمایشگاه در ملاقات‌های انجام شده توسط سفیر محترم با مسئولین مربوطه کشورمان و ترکمنستان، هماهنگی لازم از طریق مکاتبات و تماس‌های تلفنی و اینترنتی متعدد با نهادهای ذیصلاح کشورمان (به صورت مستقیم یا از طریق نمایندگی‌های محترم داخلی وزارت امور خارجه)، به عمل آمد و ضمن تشریح وضعیت جاری بازار کشاورزی و صنایع غذایی ترکمنستان، از آن‌ها جهت مشارکت فعال در نمایشگاه آگروفود دعوت گردید.

همچنین مجری نمایشگاه نیز در طول پنج ماه گذشته فعالیت‌های فشرده‌ای جهت تبلیغات و جلب شرکت‌های توانمند ایرانی به عمل آورده است که از آن جمله می‌توان به ارسال بیش از ۱۷۰ هزار برگ اطلاعات به بیش از ۱۵ هزار فعال اقتصادی کشور، اطلاع‌رسانی از طریق اینترنت و ایمیل، تهیه بیش از ۲۷ خبر و گزارش‌های خبری، حضور در همایش بین‌المللی تجارت جهانی غذا در هتل پارسیان تهران به عنوان حامی مالی و گفتگو با شرکت‌های توانمند ایرانی، برگزاری ۶ همایش در شهرهای تهران، مشهد، گرگان و بجنورد، اطلاع‌رسانی به استانداری‌ها و برگزاری نشست‌های متعدد مسئولین وزارت جهاد کشاورزی، اتاق بازرگانی ایران، و چند استانی مرزی، اشاره کرد. نتیجه این اقدامات انعقاد قرارداد با تعدادی از شرکت‌های توانمند کشورمان است، لیکن بخش بزرگی از صنایع توانمند کشور در آن حضور ندارند.

تصمیم به تعویق نمایشگاه:

با توجه به وقوع حادثه غم‌انگیز برای رییس‌جمهور و وزیر امور خارجه شهید و سایر همراهان در سقوط بالگرد، شرایط به گونه‌ای پیش رفت که امکان انجام به موقع برخی از اقدامات از جمله معرفی هیات وزیر محترم جهاد کشاورزی و همراهان برای حضور در نمایشگاه ایران آگروفود فراهم نشد. از سوی دیگر، تغییر برنامه تعطیلات تابستانه کابینه وزرا و مقامات ترکمنستان (افزایش تعطیلات تا پایان ماه آگوست - برابر با ۱۰ شهریور) و عدم امکان حضور مقامات ترکمنستان و انجام به موقع هماهنگی‌های لازم، موجب گشت تا با هماهنگی مراجع ذیصلاح و مجری نمایشگاه، تاریخ برگزاری نمایشگاه مذکور به تعویق افتد.

تاریخ جدید نمایشگاه:

بعد از تعویق نمایشگاه ایران آگروفود، رایزنی‌های متعدد از طریق ملاقات سفیر محترم با وزیر امور خارجه ترکمنستان و معاون سیاسی وی و همچنین رییس اتاق بازرگانی و صنایع این کشور به عمل آمد و موضوع در تماس‌های تلفنی و مکاتبات متعدد مورد پیگیری قرار گرفت. پس از بحث و تبادل نظر در مورد چند

تاریخ پیشنهادی دو طرف، در نهایت دولت ترکمنستان با تاریخ ۲۶ لغایت ۲۸ آذر ۱۴۰۳ (۱۶ لغایت ۱۸ دسامبر ۲۰۲۴) موافقت نمود.

ملاحظات:

- تعویق نمایشگاه ایران اگر وفود و استقرار کامل دولت چهاردهم، می‌تواند فرصت را برای همکاری و همدلی نهادهای مسئول کشور جهت مشارکت تمامی بخش‌ها و زمینه‌های فعال جهت نمایش حداکثری توانمندی‌های کشورمان فراهم آورد. در غیر این صورت، برگزاری نمایشگاه در سطح متوسط و بدون حضور نمایندگان بخش‌های مختلف در حوزه‌های صنایع غذایی و کشاورزی به هیچ عنوان توصیه نمی‌شود.
- یادآور می‌شود انعقاد قرارداد سوآپ گازی و اجرای آن می‌تواند موازنه تجاری را به شدت به نفع ترکمنستان تغییر دهد و بدون شک، صنایع مرتبط کشاورزی و صنایع غذایی می‌توانند با صادرات کالاها و خدمات خود در برقراری موازنه تجاری، نقش موثری داشته باشند. از این رو سطح و تعداد شرکت‌های ایرانی حائز اهمیت است و حضور حداکثری آن‌ها توصیه اکید می‌گردد.
- در حال حاضر، تجارت محصولات کشاورزی و مواد غذایی بیشتر به صورت سنتی و از طریق پیله‌وری انجام می‌شود و با توجه به توانمندی‌های کشورمان، استفاده از روش‌های نوین تجاری توصیه می‌شود.
- چند ماه آخر سال میلادی منتهی به دسامبر، زمان اوج خریدها در ترکمنستان می‌باشد و تعویق یک یا دو ماهه نمایشگاه و همزمانی آن با فصل خرید می‌تواند در میزان اقبال به نمایشگاه، بسیار موثر باشد.
- با توجه به برنامه دولت ترکمنستان برای توسعه بخش کشاورزی و محصولات غذایی پیش‌بینی می‌شود علاوه بر تولیدکنندگان مطرح کشور در حوزه محصولات کشاورزی و مواد غذایی و صنایع وابسته، سایر فعالان در این زمینه از جمله شرکت‌های دانش‌بنیان، تولیدکنندگان تجهیزات و ماشین‌آلات پیشرفته کشاورزی، گلخانه‌ای و دامپروری و دستگاه‌های فرآوری مواد غذایی، بسته‌بندی محصولات کشاورزی و مواد غذایی، تولیدکنندگان تجهیزات و روش‌های نوین آبیاری، تولیدکنندگان بذرهای اصلاح شده، کودهای نوین، صنایع دارویی، صنایع تبدیلی، صنایع نگهداری مواد غذایی، یخچال و سردخانه و ماشین‌آلات پخت اتوماتیک، فرصت مناسبی را برای معرفی توانمندی‌های خود و ورود یا تقویت حضور در بازار این کشور داشته باشند.